

Zekeriya Tamir'in "Nehar Ve Leyl" Adlı Hikayesinin Tahlili

Analysis of the Zekeriyya Tamer's "Night and Day" Story

Elife Nur OĞUZ

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi
Anabilim Dalı
Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Foreign Language Education,
Division of Arabic Language Education
elifoguz585@gmail.com
ORCID: 0009-0009-0017-6077

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received : 10.01.2024

Kabul Tarihi / Accepted : 10.05.2024

Yayın Tarihi / Published : 30.06.2024

Yayın Sezonu / Pub Date Season : Haziran / June

Cilt / Volume: 2 • Sayı / Issue: 1 • Sayfa / Pages: 149-163

Atıf / Cite as

OĞUZ, E., N., (2024). Zekeriya Tamir'in "Nehar Ve Leyl" Adlı Hikayesinin Tahlili, Lisânî İlimler Dergisi, 2(1), 149-163.

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisânî İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.
Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal.
All rights reserved.

Öz: Her toplulukta olduğu gibi Araplar arasında da çok eskiden beri birtakım menkıbeler, masal ve hikâyeler bulunmaktaydı. Ancak modern anlamda Arap kısa hikâyeciliği on dokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren Batı ile karşılaşmanın sonucu olarak, Batı edebiyatındaki örneklerine yakın olan çalışmalarının verilmeye başlamasıyla, Suriye'de modern hikâye ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede ortaya çıkan Zekeriya Tamir, Modern Arap kısa hikâyesine farklı tarz katmış, Suriye edebiyatının ve Arap âleminin kısa hikâye alanında en çok okunan ve eserleri farklı dillere çevrilen önemli kısa hikâye yazarlarından biri olmuştur. Tamir, 1931 yılında Suriye'nin Şam şehrinde doğmuş, tahsiline maddî imkânsızlıklar nedeniyle ilköğretim aşamasında bırakmak zorunda kalmış olsa da o, hayatın zor şartlarına teslim olmamış kendini yetiştirmiştir. Bu yetiştirme sürecinde, Dünya Modern Edebiyatından Jean-Paul Sartre, Franz Kafka, Albert Camus ve dünya edebiyatına etki eden diğer yazarların eserlerini de okuyup etkilenen Yazar, daha ziyade sosyal, siyasî, toplumsal ve kültürel

içerikli hikâyeler yazmıştır. Hikâyelerinde romantizm, İzlenimcilik, saçmacılık, dışavurumculuk ve sembolizm gibi anlatım tarzını görmek mümkündür. Bu çalışmada Tamir'in 'Hısrım' kitabında yer alan 'leyl ve nehar' hikayesi incelenmiştir.*

Abstract: As in every community, there have been some legends, tales and stories among the Arabs for a long time. However, in the modern sense of Arabic short story writing, as a result of the encounter with the West from the mid-nineteenth century onwards, the modern story emerged in Syria, when works that were close to the examples in Western literature began to be published. Zekeriyâ Tâmir, who emerged in this context, added a different style to the Modern Arabic short story and became one of the most widely read short story writers in Syrian literature and the Arab world and whose works were translated into different languages. Tamir was born in Damascus, Syria, in 1931, and although he had to drop out of primary education due to financial difficulties, he did not surrender to the difficult conditions of life and educated himself. During this upbringing, the Author, who read and was influenced by the works of Jean-Paul Sartre, Franz Kafka, Albert Camus and other writers from the World Modern Literature who influenced world literature, mostly wrote stories with social, political, social and cultural content. It is possible to see narrative styles such as romanticism, impressionism, absurdism, expressionism and symbolism in his stories. In this study, the story of 'leyl and nehar' in Tamir's book 'Hısrım' was examined.

Structured Abstract: This story covers many themes as it tells the strange and humorous adventure of Nuvaf Homsî. First of all, the story questions the effects of newspaper news and media on society; The resignation of the finance minister and the events that follow affect Nuvaf's life and show how he evaluates this situation.

It was written in the newspapers that the Minister of Finance had resigned and a replacement was being sought. The conversations between Nuvaf and his body parts emphasized his desire to become the minister of finance. His right foot told him what he would do first if he became the minister of finance, and his left foot told him the concerns he would feel if he became the minister of finance. In the first question asked to his right foot, he explains his plans for what he will do if he becomes Minister of Finance: he will get in the car, sit in the minister's chair, receive the salary and the secret gifts that the minister deserves.

When asked what he would say in his first speech, Nuvaf Homsî stated that he would only criticize the current taxes and demand that they should be lowered or raised. The question about his left foot asks Nuvaf that he has concerns about a seemingly unrelated issue: his shoes are old. To this question, Nuvaf humorously answers, "I will walk, no one will pay attention because those around me will watch my face to find out what I want and what I don't want." His dream of becoming

* Abdulhakim İzci, Zekeriyâ Tâmir Hayatı Eserleri Ve Sahîlu'l-Cevadî'Lebyad Adlı Kitabının Tahlîli (Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016)

finance minister highlights the conflict between Nuvaf's personal goals and society's expectations. At the same time, the dialogues between Nuvaf and her body parts provide a narrative full of irony and humor, providing the reader with a thought-provoking experience.

In the evening, the news of a new person appointed as the minister of finance was heard on the news. The books were happy about this situation. The discussion between books makes a reference to the diversity of literature and reading culture by making references to different authors and books.

Nuvaf sends the brave article he wrote to a newspaper and meets with the editor. The editor asks Nuvaf to make changes to the article. Nuvaf fulfills the conditions asked of him, even if reluctantly.

Afterwards, Nuvaf attends a conference. While everyone is applauding the speaker, Nuvaf cannot find anything to applaud, but he is forced to applaud, too, in line with the reactions from those around him.

Finally, the story takes an ironic approach to the rituals and banality of society, emphasizing the individual's effort to question and change these patterns. The meaningless applause of the people around Nuvaf is handled in a parodic manner at the end of the story, demonstrating a stance against social expectations.

This story offers the reader a thought-provoking experience through themes such as society, media, individual freedom and humor.

Keywords: Arabic Literature, Syrian Literature, Story Analysis, Zekeriyya Tamer, Day and Night.

Giriş

Modern Arap edebiyatının önemli şahsiyetlerinden gazeteci, edebiyatçı ve kısa öykü yazarı vasfına sahip olan Zekeriya Tâmir, Türkiye'de de bazı öyküleri vesilesiyle tanınan önemli Suriyeli yazarlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Tâmir'in edebiyat alanında sunmuş olduğu çalışmalarından dolayı birçok ödül aldığı bilinmektedir. İlk öyküsünü 1956 yılında yayımlamıştır. Yazarın eserlerinin büyük bir kısmı Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, İtalyanca, Bulgarca, İspanyolca ve Sırpça tercüme edilmiştir. Bazıları ile ilgili de hem ülkemizde hem de birçok Arap ve Avrupa Üniversitelerinde birtakım akademik çalışmalar yapılmıştır. Bu eserlere bakıldığında büyük bir çoğunluğunun kendisinin iç dünyasından izler taşıyan yetişkinlere yönelik kaleme aldığı öyküler olduğu görülmektedir. Ancak yetişkinlere yönelik olanlar kadar tanınmış olmasa da çocuklara yönelik de önemli üç öykü koleksiyonu bulunmaktadır. Bunlar ise; "Limâzâ sekete'n-nehr" (Nehir neden sustu?), "Kâleti'l-verde li's-sunûnû" (Gül kırlangıca dedi ki) ve "Nasâih Muhmele" (İhmal edilmiş nasihatler) adlı koleksiyonudur.¹ Bu çalışmada ise

¹ Şaban İ, Kilci K (2020). Zekeriya Tâmir Ve Çocuk Öyküleri. Nûsha, 20(51), 197 - 214.

kitaplarından biri olan el Husrum adlı öykü kitabında yer alan “Leyl ve Nehar” adlı hikâye biçimsel ve içerik yönünden araştırılmıştır. İncelemenin sonunda hikâyenin değerlendirilmesi ve yazarın hayatına yer verilmiştir.

A. Şekil (Biçim) Yönüyle İnceleme

Bu incelemede Zekeriya Tamir’in yazdığı “el-Hısrım” adlı hikaye kitabı kullanılmıştır. Bu kitap 2000 yılında Lübnan’da bulunan Riad el Rayyes Boks yayınları tarafından basılmıştır. İncelemesi yapılan “Gece ve Gündüz” adlı hikaye, kitabın 39. ve 45. Sayfaları arasında yer almaktadır. Kitabın tamamı 189 sayfadır.

B. İçerik Yönüyle İnceleme

Bu bölümde hikâyenin özeti, tahlili, konusu, türü, bitişi, değerlendirilmesi ve yazarın hayatına yer verilecektir.

1. Gece ve Gündüz Adlı Hikayenin Özeti

Modern arap edebiyatının önemli temsilcilerinden olan Zekeriya Tamir’in el-Hısrım adlı hikaye kitabında Leyl ve Nehar ismiyle yer alan öyküyü şu şekilde özetlemek mümkündür. Gazetelerde Maliye Bakanı’nın istifa ettiğini ve yerine geçmesi için yeni birinin araştırıldığını duyan Nuvaf Bakan olmak için büyük bir istek duyar. Bunun sonucunda vücut organlarıyla arasında bir diyalog başlar. Sağ ayağı ona maliye bakanı olursa ilk ne yapacağını, sol ayağı ise maliye bakanı olması durumunda duyacağı endişeyi dile getirdi. Sağ ayağına sorulan ilk soruda, Maliye Bakanı olma durumunda yapacaklarına dair planlarını açıklar: arabaya binecek, bakan koltuğuna oturacak, maaşı alacak ve bakanın hak ettiği gizli hediyeleri alacaktır. Ama bütün bu düşüncelerinin ardından akşam haberlerini dinleyen Nuvaf Maliye Bakanı olarak yeni birinin atandığını duyar. Buna duyan kitaplar Nuvaf’tan ayrı kalmayacakları için sevinç duyarlar ve kitaplar arasında bir çekişme başlar, Nuvaf ise bu esnada onları susturur. Daha sonra bir gazetenin genel merkezine giden Nuvaf’ı bir yazara yaraşır şekilde karşılayan editör, Nuvaf’a hikayeyi beğendiklerini ama yayınlatabilmeleri için bazı değişiklikler yapması gerektiğini söyler. Hatta Nuvaf’ın eleştirdiği bazı isim ve kurumları aksine övmesi gerektiğini dahi söyler. Nuvaf alacağı karşılık için istemeyerek de olsa bütün istenilenleri kabul eder. Daha sonra bir konferansa giden Nuvaf insanların konuşmacıyı niye alkışladıklarına bir anlam veremez ama baskılara dayanamayarak o da alkışlar. En son sahnede bir konuşmacı olmasa dahi herkesin alkışlamaya devam etmesi ironik bir tabloyu da beraberinde getirir.

2. Hikâyenin Tahlili

Bu bölümde; hikâyenin konusu ve olay örgüsüne, öyküde yer alan asıl karaktere, yardımcı karakterlere, mekanlara, olayların kronolojik sıralaması-

na, anlatım yöntemi ve bakış açısına, kullanılan tekniklere, sembol ve benzetmeler ile kullanılan dil ve üslup özelliklerine yer verilecektir.

2.1. Hikâyenin Konusu ve Olay Örgüsü

Hikaye daha çok Nuvaf ve kişileştirilen nesnelere arasında geçmekte ve iç konuşmalardan oluşmaktadır. Nuvaf'ın Maliye Bakanı olma hayalleri ile başlayan hikaye vücut organları ile bu durumu müzakere etmesiyle devam eder. Daha sonra haberlerde Maliye Bakanı olarak yeni bir kişinin geldiğini duyan Nuvaf, makalesi hakkında bir gazete editörüyle konuşmaya gider. Editörün makaleyi ancak bazı şartlar altında yayımlayabileceklerini söylemesi ve bitmek bilmeyen şartları sıralaması üzerine Nuvaf bir yerde dayanamaz ve 'Makalemi notlarınıza göre düzenlersem ondan geriye ne kalır?' diyerek tepki verir. Editör ise ona alacağı karşılığı ona hatırlatmakta ve bir nevi buna mecbur olduğunu hissettirmektedir. Daha sonra Nuvaf bir konferansa katılan Nuvaf konuşmacıda alkışlanacak bir taraf görememektedir ama çevreden gelen baskılarla o da kendini alkışlamak zorunda hisseder. En sonda ise kimin neyi neden alkışladığını bilmediği ironik bir tablo oluşur.

2.2. Hikâyenin Karakterleri

Hikâye bir ana karakter, birkaç yardımcı karakter ve birçok hayali karakterden oluşmaktadır. Ana karakter Nuvaf, yardımcı karakterler ise editör, Derviş, Mustafa ve Mustafa'nın karısıdır. Olaylar daha çok Nuvaf'ın kendi iç konuşmalarından ve kitaplar ile uzuvlarından oluşan hayali karakterle olan konuşmalarından oluşmaktadır.

2.2.1. Hikâyenin Başkahramanları

Hikâyenin baş kahramanı Nuvaf'tır. Ne iş yaptığı tam belli olmamakla birlikte gazetede yayınlanmasını istediği bir makalesinden söz edilir. Hikaye boyunca Nuvaf'ın toplumsal yozlaşmışlığa karşı olan içten içe serzenişlerine şahit oluruz. Her ne kadar bu sisteme karşıysa da bu sisteme karşı koyamadığını ve aynı insani özellikleri onun da taşıdığını görürüz. Yardımcı karakter olarak ilk başta editör karşımıza çıkar. Çalıştığı kurumun çıkarlarını tavizsiz bir şekilde korumaya çalışan bir editördür. Nuvaf'ı alkışlamaya zorlayan Derviş de yardımcı karakterlerden biridir. Derviş otoriteye karşı boyun eğen bir konumda karşımıza çıkar. Diğer yardımcı karakter Mustafa ise hikayedeki hiyerarşik bakımdan en üst tabakada yer alan kişidir. Kendi davranışına ayna tutan karısını ayıplar ve şaşkınlıkla bakar. İçine düştüğü komik durumun da böylece farkına varmış olur. Mustafa'nın bu tavriyle da aslında anlamsız hiçbir geçerliliği olmayan birtakım kural ve kanunlar vurgulanmış olur.

2.3. Hikâyenin Anlatım Yöntemi

Bu hikayede üçüncü şahıs bakış açısı kullanılmıştır. Yani, anlatıcı hika-

yedeki olayları, karakterleri ve diyalogları gözlemleyen bir dış gözlemci konumundadır. Hikaye, Nuvaf Humsi'nin Maliye Bakanı olma isteği, gazete makalesi yazma çabası, gazete editörüyle karşılaşması ve sonrasındaki olayları içermektedir. Hikaye boyunca Nuvaf'ın düşünceleri, konuşmaları ve çevresindeki olaylar bu nesnel bakış açısıyla aktarılmaktadır.

Gazetelerde yayınlanan bir haberde, Maliye Bakanı'nın istifa ettiği ve yerine kimin geleceği araştırıldığı yazılıyordu. Bu haberi duyan Nuvaf Humsi çok sevindi ve elleri, ayakları ve burnu onu tebrik ederek, eğer araştırma sadece en uygun adamı bulmaya çalışıyorsa, Maliye Bakanı olacağını doğruladı. Sağ ayağı ilk ne yapacağını sorduğunda, ona düşünmeden "Bakanın arabasına bineceğim, bakan koltuğuna oturacağım, bakanın maaşını alacağım ve bakana layık görülen gizli hediyeleri alacağım" dedi. Burnu ilk konuşmasında ne söyleyeceğini sorduğunda, Nuvaf şöyle dedi: "Çok şey var, ama sadece mevcut vergileri eleştirmekle yetineceğim ve düşürülmesi veya yükseltilmesi gerektiğini talep edeceğim."

2.4. Romanda Kullanılan Anlatım Teknikleri

Bu hikayede çeşitli anlatım teknikleri kullanılmıştır. Öyküde kullanılan bazı önemli anlatım teknikleri şu şekilde sıralanabilir:

Diyaloglar: Hikayede karakterler arasındaki konuşmalar önemli bir yer tutar. Diyaloglar aracılığıyla karakterlerin düşünceleri, duyguları ve ilişkileri okuyucuya aktarılır.

İçsel Monolog: Nuvaf'ın içsel düşünceleri, duyguları ve düşünce süreçleri hikayede içsel monologlar aracılığıyla yansıtılmıştır. Bu, karakterin iç dünyasına daha derin bir bakış sağlar.

Kitap Alıntıları: Hikayede farklı kitaplardan yapılan alıntılar, karakterlerin düşünce dünyasını zenginleştirir ve felsefi derinlik katar. Bu alıntılar, hikayenin temasını destekler ve genişletir.

İroni ve Mizah: Hikaye, çeşitli olaylarda ve diyaloglarda kullanılan ironi ve mizah unsurlarıyla zenginleştirilmiştir. Bu, hikayeye hafif bir ton katarken, bazı durumları eleştirmek veya alay etmek için kullanılır.

Üçüncü Şahıs Bakış Açısı: Hikaye, üçüncü şahıs bakış açısıyla anlatılmıştır. Bu, bir dış gözlemcinin hikayedeki olayları ve karakterleri gözlemlediği bir perspektifi ifade eder.

Simgeleme: Nuvaf'ın sol ayağı, sağ ayağı ve burnu aracılığıyla yapılan konuşmalar ve metaforlar, simgeleme kullanılarak karakterin düşüncelerinin derinleştirilmesine ve okuyucuya daha geniş bir anlam katılmasına yardımcı olur.

Anlam Katmanları: Hikaye, politika, medya, toplumsal beklentiler gibi çeşitli katmanlarda anlamlar içerir. Bu anlam katmanları, okuyucunun hikayeyi farklı perspektiflerden anlamasına olanak tanır.

2.5. Hikâyede Kullanılan Sembol ve Benzetmeler

Bu hikaye, kullanılan sembol ve benzetmeler aracılığıyla derin anlamlar taşımaktadır. Bu sembollerin ve benzetmelerin bazıları şu şekildedir:

Kitaplar: Kitaplar, bilgi, düşünce ve deneyimlerin taşıyıcılarıdır. Numan'ın yanlarında kalmak zorunda olması, kitapların değerini ve önemini vurgular.

Cimriler ve Günler: "Cimriler" ve "Günler" adlı kitaplar arasındaki tartışma, farklı düşünce ve yaşam tarzlarının çatışmasını temsil eder. Bu sembol, insanların farklı bakış açılarına sahip olduğunu ve bu çeşitliliğin zenginlik olduğunu anlatır.

Okumak ile Gevezelik Etmek: Cibran Halil Cibran'ın sözü, okumanın sadece bilgi edinmek değil, aynı zamanda içsel anlamı keşfetmek olduğunu vurgular. Gevezelik etmek ise yüzeysel ve anlamsız konuşmaları ifade eder.

Sayfaların Gücü: Necip Mahfuz'un romanındaki ifade, sayfaların gücünü vurgular. Kitaplar, insanların düşünce ve duygularını etkileyebilir, korkutabilir veya sınırlendirebilir.

Adı ve Yazarı Olmayan Şiir Divanı: Bu sembol, anonim bir şekilde ifade edilen duygusal bir anma veya saygı duruşunu temsil eder. Kolombiya depresioninde hayatını kaybedenler için bir dakikalık saygı duruşu önerisi, insanlığın dayanışma ve empati gücünü yansıtır.

Bireysel Özgürlük ve Direniş: Nuvaif Humsi'nin karakteri, emirleri reddetme, kendi isteğine göre hareket etme ve düşündüğü gibi davranma eğilimindedir. Ahmet'in alkışlamayı emretmesine karşı direnç göstermesi, bireysel özgürlük ve kendi iradesini koruma temasına işaret edebilir.

Toplumsal Eleştiri: Hikaye, toplumsal beklentileri ve kuralları alaycı bir dille eleştirmektedir. Emirlerin sorgulanması, gazete editörüyle yaşanan anlaşmazlık ve konferansta yapılan saçma emirler, toplumsal normlara ve otoriteye karşı bir eleştiri olarak okunabilir.

Medya ve Manipülasyon: Gazete editörünün makaleyi değiştirmesi talebi, medyanın içeriği nasıl şekillendirdiği ve manipüle ettiği konusunda bir eleştiri içerebilir. Nuvaif'in makalesinin değiştirilmesi, gerçeklik ve algı arasındaki çatışmalara vurgu yapabilir.

İroni ve Mizah: Hikaye, birçok yerinde ironi ve mizah kullanmaktadır. Bu, okuyucuya olayları ve karakterleri farklı bir açıdan görmelerini sağlar. Örneğin, mikrofونun yabancı bir mal olarak tanımlanması gibi ifadeler, ironik bir eleştiri içerir.

Okumanın ve Düşünmenin Önemi: Kitap alıntıları, Nuvaf'ın kitaplarla etkileşimi ve karakterin düşünsel derinliği, okumanın ve düşünmenin önemini vurgular. Yazar, bu aracılığıyla bilgiye açıklık, eleştirel düşünce ve farkındalık temasını işleyebilir.

Hikaye, geniş bir yelpazede çeşitli temalara dokunarak okuyuculara düşünmeye teşvik etmeye çalışıyor gibi görünmektedir. Her bir okuyucu, hikayeyi kendi bakış açısına ve deneyimine göre yorumlayabilir ve farklı mesajlar çıkarabilir.

Bu semboller ve benzetmeler, hikayenin derinliğini ve insan yaşamının karmaşıklığını anlatır.

2.6. Hikâyenin Sonlandırılması

Bu hikayenin ana fikri, bireysel özgürlük, otoriteye karşı direnç, toplumsal normların sorgulanması ve ironik bir dille eleştirisi gibi temaları içermektedir. Hikaye, Nuvaf Humsî'nin karakteri aracılığıyla bireysel iradeyi, emirlerin sorgulanmasını ve otoriteye karşı eleştirel bir bakış temalarını işler. Ahmet'in ve Derviş'in emirleri, Nuvaf'ın direnç göstermeye çalıştığı toplumsal normları ve otoriteyi temsil eder.

Ayrıca, mikrofonun yabancı bir mal olarak tanımlanması ve Nuvaf'ın "Al-kışlama, yerel bir üretimdir ve elleri ve kolları güçlendirir» şeklindeki ifadeleri, ironik bir dille toplumsal normlara, dış etkilere ve otoriteye karşı bir tavır sergilemektedir. Hikaye, emir-karşıtı tutumu ve alaycı üslubuyla, düşündürücü bir şekilde bireyin kendi düşüncelerini koruma ve toplumsal beklentilere meydan okuma çabalarını yansıtmaktadır.

Rüyadaki uzayda yüzme ve dünyayı tekmeliyor gibi semboller, belki de bireyin kendini özgür hissetme ve sınırları aşma arzusunu temsil edebilir. Genel olarak, hikaye bireysel özgürlük, otorite eleştirisi ve toplumsal normların sorgulanması gibi temel temalar etrafında dönmektedir.

2.7. Dil ve Üslup

Hikayenin dil ve üslubu, genellikle ironik, mizahi ve eleştirel bir ton içerir. Ironik dil, olayları ve karakterlerin tepkilerini beklenmedik bir şekilde sunma, mizahi dil ise espri, taşlama ve gülmece unsurlarını içerme eğilimindedir. Ayrıca, eleştirel bir üslup kullanılarak toplumsal normlar, kurumlar ve otoriteyle ilgili sorgulamalar yapılmaktadır.

Yazar, karakterlerin diyalogları ve olayların tasviri sırasında çeşitli edebi teknikleri kullanarak metni zenginleştirmiştir. Örneğin, kitap alıntıları, şiir divanının düşünceleri, ironik diyaloglar ve karakterlerin çeşitli görüşleri, metni daha katmanlı ve ilgi çekici kılar.

Hikaye boyunca kullanılan dil, okuyucuya düşündürücü bir deneyim sunarken aynı zamanda mizah ve eleştiriyle metni dengeler. Bu, hikayenin ana temalarını daha etkili bir şekilde iletebilmesine yardımcı olmaktadır.

2.8. Değerlendirme

Genel olarak toplumsal yozlaşmışlığı anlatan bu hikayede yozlaşmışlık mizahi bir dille anlatılmıştır. Birçok yerde anlamın kapalı olması ve demek istenilenin tam anlaşılabilmesi yazarın okuyucunun hayal gücüne duyduğu güvenin bir göstergesidir. Nuvaf'ın Maliye Bakanı olmak istemesi ve kitapların eğer aranan şey yeterlilikse olabileceğini söylemeleri ama akşam haberlerinde Maliye Bakanı olarak başka birini atamaları liyakatsızlığa yapılan bir vurgudur. Bu cevabın kitaplardan gelmesi de kahramanın mantıksal yönünü temsil eder ve bu yönünün de kitaplarla beslendiğini gösterir. Bunun yanında Nuvaf'ın Maliye Bakanı olursa ilk olarak koltuğa oturacağını arabaya bineceğini söylemesi şöhrete duyulan ilgiyi ve Nuvaf gibi akılcı bir karakterin bile arzularından tam olarak sıyrılmadığını ve başa geleceği takdirde onun da nasıl davranacağını tam olarak kestiremediğini göstermektedir. Hikaye genel olarak ironi, mizah ve eleştiri içeren bir üslup kullanarak okuyucuya çeşitli düşündürücü unsurlar sunmaktadır. Hikayenin birçok bölümü, toplumsal olayları, kurumları ve bireylerin davranışlarını eleştiren bir ton içermektedir.

Hikaye, farklı edebi kaynaklardan alıntılar, karakterler arası diyaloglar ve toplumsal eleştiri kullanarak karmaşık bir yapı oluşturmaktadır. Nuvaf'ın makalesinin düzeltilmesi süreci medya ve yayıncılık dünyasına yönelik bir eleştiri içermektedir. İronik anlatım ve mizahi dil ise hikayeyi daha ilgi çekici ve düşündürücü kılmaktadır.

3. Yazarın Biyografisi

Zekeriya Tamir, ilkokul yıllarında zor şartlara boyun eğmedi, çok kitap okudu ve çok çalıştı. Bir yazar olarak aynı zamanda saatlerce kitap okuyarak vakit geçirdi. Daha sonra siyasete ilgi duydu ve entelektüel çevredeki arkadaşlarına danışarak eğitimine devam etti. Kitapları ciddiyle okuyordu ve okuması onu teşvik ediyordu. Bir röportajda söylediği gibi: Okumalarımda daha önce bulamadığım bir sesi bulmaya çalışıyorum. Ailesi fakir olduğu için ilköğretimden sonra öğrenimine devam edememiştir. Küçük yaşta bir kilit atölyesinde çalışmaya başlamıştır. Sınıfsal konumu onu Suriye Komünist Partisi'ne üye olmaya sevk etmiştir. Orada kültürlü kişilerle ve bazı edebiyatçılarla tanışmış ve onlarla kaynaşmıştır. Komünist Partisi'nin çekirdek kadrolarından oluşu onun önce Suriye Yazarlar Birliği'nin sonra da Arap Yazarlar Birliği'nin kuruluşunda rol almasını sağlamıştır. İlk hikayesi 1956 yılında yayınlanmıştır ve aynı yıl gazetecilik alanına girmiştir. Bu yıllarda Suriye Komünist Partisi'nden kovulmuştur. Bazı gazetelerde yazı

işleri müdürü olarak çalışmış ve Kültür Bakanlığı'nda memur olarak çeşitli görevlerde bulunmuştur. Tamir, Arap Yazarlar Birliği'nin yayın daire başkanı, sonra da bu birliğin dergisi olan el-Mevkifu'l-Edeb dergisinin yazı işleri sekreteri olmuştur". İlk hikaye koleksiyonu Sahflu'l-Ceviidi'l-Ebyad (" Beyaz Atın Kişnemesi") ismiyle yayınlamıştır. 1970'te Usiime çocuk dergisinin yazı işleri sekreteri olmuştur. Orada yazdığı hikayeler daha sonra iki hikaye koleksiyonu olarak basılmıştır. Usiime dergisinden sonra Zekeriya Tamir Kültür Bakanlığı'nın aylık olarak çıkardığı el-Ma'rife dergisinin yazı işleri müdürü olmuştur. Orada görevine son verilince ed-Dustur isimli haftalık resimli dergide çalışmak için Londra'ya gitti. Zekeriya Tamir Suriye hikayesine bazı yenilikler getirmiştir. Basım tarihine göre yazarın bazı eserleri şunlardır: Sahflu'l-Ceviidi'l- ("Beyaz Atın Kişnemesi"), Şam, 1963; Reb' .fi'r-Remfld ("Külde Bir İlbahar"), Şam, 1963; er-Ra'd ("Gök Gürültüsü"), Şam, 1970; Dimeşku'l-Hara'ik ("Yangınlann Dimeşk'ı"), Şam, 1973; en-Numflr .fi'l-Yevmi'l- 'Aşir ("Onuncu Günde Kaplanlar"), Beyrut, 1978. Bunlara ek olarak iki tane çocuk hikayeleri koleksiyonunu sayabiliriz. Bunlar: Limaza Sekete en-Nehr (" Nehir Niçin Sustu"), Kültür Bakanlığı yayınlan, Şam, 1977; Kalet el-Verde li's-Sanavber ("Gül Çam Ağacına Dedi ki"), Şam, 19775• Zekeriya Tamir yazmaya 'başladığı ilk günden günümüze gelinceye kadar hep hikaye yazarak yazın hayatını sürdürmüştür ve bu alana büyük bir sadakati ile bağlı kalmıştır. Ahmet Bostancı 'nın da dediği gibi, kendine has bir hikaye dünyası olan ender yazarlardandır. Yazarın hikayelerinde akıl olanla akıl dışı olan ve gerçek ile hayal kaynaşmaktadır.

Kaynakça

- Hamdan, B. (2009) el Humrus, Beyrut: Lübnan.
- Arkan, Z. (2020) Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7 (1) 255-285
İzci, Abdul Hakim
- Fettahoğlu, Yeşim. "Suriyeli Yazar Zekeriyyâ Tâmir'in 'Onuncu Günde Kaplanlar' Adlı Hikâyesi Ve Tahlil"Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 5/10 (Ocak 2016), 63-74.
- Şaban İ, Kilci K (2020). Zekeriya Tâmir Ve Çocuk Öyküleri. Nüsha, 20(51), 197 - 214.

EK: 1

ZEKERİYA TAMİR'İN GÜN VE GECE (LEYL VE NEHAR) ADLI HİKAYESİNİN ORJİNALİNDEN ÇEVİRİSİ

Gazetelerde yayınlanan bir haberde, Maliye Bakanı'nın istifa ettiği ve yerine kimin geleceği araştırıldığı yazıyordu. Bu haberi duyan Nuvaf Humsi çok sevindi ve elleri, ayakları ve burnu onu tebrik ederek, eğer araştırma sadece en uygun adamı bulmaya çalışıyorsa, Maliye Bakanı olacağını doğruladı. Sağ ayağı ilk ne yapacağını sorduğunda, ona düşünmeden "Bakanın arabasına bineceğim, bakan koltuğuna oturacağım, bakanın maaşını alacağım ve bakanın layık olduğu gizli hediyeleri alacağım" dedi.

Burnu ilk konuşmasında ne söyleyeceğini sorduğunda, Nuvaf şöyle dedi: "Çok şey var, ama sadece mevcut vergileri eleştirmekle yetineceğim ve düşürülmesi veya yükseltilmesi gerektiğini talep edeceğim."

Nuvaf Humsi sol ayağına "Neden sessizsin? Adetin olduğu üzere hiçbir soru sormadın." Dedi.

Sol ayak şöyle dedi: "Şu anda beni en çok endişelendiren şey ayakkabılarının hepsinin eski olması. Ne yapacaksın?"

Numan şöyle dedi: "Yürüyeceğim, kimse dikkat etmeyecek çünkü etrafındakiler ne istediğimi ve ne istemediğimi öğrenmek için yüzümü izleyecek."

Numan akşam TV haberlerini dinledi ve bir kararnamenin Maliye Bakanı olarak yeni bir kişi atandığını bildirdiğini duydu. Numan'ın adı yoktu. Kitaplar, Numan'ın yanlarında kalmak zorunda olmasına sevinerek dağıldı ve "Cimler" adlı kitap ile "Günler" adlı kitap arasında şiddetli bir tartışma çıktı. Ancak Numan Humsi, kitapların gevezelik etmek için değil okumak için yaratıldığını hatırlatıcı bir sesle tartışmayı sonlandırdı.

Cibran halil cibran'ın "Kırık Kanatlar" kitabında, bir ağız birliği içinde şu sözler yer alır: "Kim biliyor okumak ile gevezelik etmek arasındaki farkı?" Nuvaf, sıkılmış bir şekilde esnedi, ancak Feruzâbâdî'nin "Şarkılar" kitabı şunları söyledi: «Eğer alev olsam, her sessiz olmayan kitabı gecenin saygısı için yakardım.»

Necip Mahfuz'un "Hırsızlar ve Köpekler" adlı romanı şöyle dedi: "Sayfalarınızın çokluğuyla insanların korkmasını ve sinirlenmesini sağlayabileceğinizi ve bu sayede tehdit ve hakaret etme hakkına sahip olduğunuzu sanmayın." Bir adı ve yazarı olmayan şiir divanı ise şöyle dedi: "Kolombiya depresiminde hayatını kaybedenler için bir dakikalık saygı duruşu öneriyorum."

Nuvaf, odasından çıktı ve evinden ayrıldı. Bir gazetenin genel merkezine gitti ve onu tanınan bir yazara yakışır bir şekilde karşılayan editörle tanıştı. Birkaç gün önce ona gönderdiği ve yeni ve cesur fikirleri nedeniyle zevkle okuduğu makalesi için onu sıcak bir şekilde tebrik etti. Kırmızı bir yüzle editöre şöyle dedi: “Tek önemsedğim şey, olayı kaçırmamak için hızlı bir şekilde yayınlanmasıdır.”

Editör: “Gazetemizde yayınlanmak bizi onurlandıracaktır, ancak küçük bir değişiklik yapılması gerekiyor. Umarım buna itiraz etmezsiniz.”

Nuvaf: “Elimde kalem, önümde makale.”

Editör: “Makalenin başlığı çok güzel, ancak heyecan verici, alaycı ve keskin. Gazetemiz ise bildiğiniz gibi ağırbaşlı ve sakin başlıkları tercih eder.”

Nuvaf: “Başlık sorun değil, düzeltilir.”

Editör: “Makaleniz, dostluklarını önemseydiğimiz kurumların sert bir eleştirisini içeriyor. Bizi zarara uğratan, sizi de zarara uğratar.”

Nuvaf: “Eleştiriye kaldırıyorum.”

Editör: “Ancak bunlar, çabaları takdir edilmeye ve övgüye değer kurumlardır. Sizin gibi özgür bir vicdanı olan birinin onları görmezden gelmesi mümkün değildir.”

Nuvaf: “Onları övgüye değer bulduklarım yerine eleştireceğim.”

Editör: “Makaleniz iki bin kelimedenden fazla ve biz dört yüz kelime veya daha az olmasını tercih ederiz. Bu çağın okuyucuları uzun makalelerden sıkılır.”

Nuvaf birkaç dakika düşündükten sonra editöre sordu: “Makalemi notlarınıza göre değiştirirsem, ne kalır?”

Editör hemen cevap verdi: “Adınız büyük harflerle ve yayınlandıktan sonra size ödenecek karşılık kalır.”

Nuvaf sustu ve makalesini, ünlü gazetede yayınlanmaya uygun hale getirmek için düzeltmeye koyuldu. İşini bitirdiğinde, editöre teslim etti ve gazetenin genel merkezinden hızla ayrıldı. Kaçılmaz bir konuşma partisi için gitti ve eski arkadaşları arasında oturdu, konuşmacıların söylediklerini dinliyormuş gibi yaptı. Solundaki arkadaşı Ahmet ona doğru döndü ve emredici bir sesle şöyle dedi:

“Nuvaf, alkışla.”

Nuvaf: “Konuşmacılardan alkışlanacak bir şey duymadım.”

Ahmet: “Tartışma ve alkışla!”

Nuvaf: "Sadece istediğim zaman alkışlarım."

Ahmet: "Emirler alkışlanmayı gerektirir."

Nuvaf heyecanla alkışladı, ancak sağındaki arkadaşı Derviş de ona alkışlamasını emretti. Nuvaf, elleri yorgun, şişmiş ve şişmiş olsa da alkışlamaya devam etti. Solundaki arkadaşı Ahmet onu tekrar dürttü ve şaşırarak sordu:

"Kimi alkışlıyorsun?"

Nuvaf: "Sayın konuşmacıları."

Ahmet: "Mikrofonun arkasında şimdi hiçbir konuşmacı yok."

Nuvaf: "Belki de mikrofonun ustaca işçiliğine hayranlıkla alkışlıyorum."

Ahmet: "Mikrofon yabancı bir ülkeden ithal edilen yabancı bir malı."

Nuvaf: "Alkışlama, yerel bir üretilimdir ve elleri ve kolları güçlendirir.»

Ahmet: "Konferans sona erdi ve salonda sadece ikimiz kaldık."

Nuvaf: "Ama hala alkışlıyorsun."

Nuvaf: "Yanımda oturan bir adam beni dürttü ve bana alkışlamamı emretti ve senden bana alkışlamamı emretmeni istedi."

Nuvaf, sağındaki arkadaşı Derviş'i tekrar dürttü ve alkışlarken şaşkınlıkla sordu:

"Neden alkışlıyorsun?"

Derviş, yanında oturan karısı Amine'yi dürttü ve onu ayıplayarak sordu: "Neden alkışlıyorsun?"

Amine, karnını okşadı ve gülerek bebeğine sordu: "Neden alkışlıyorsun?"

Nuvaf, gece yarısından sonra odasına döndüğünde kitaplarını sessizce uyurken buldu. Onlarla birlikte sessiz kaldı ve uyudu. Rüyasında uzayda yüzüyordu ve dünyayı tekmeliyordu. Dünya da toz ve parçalanmış ete dönüşüyordu.

EK: 2

ليل و نهار

نشرت الجرائد الصباحية خبراً مفاده أن وزير المالية قدم استقالته والبحث جارٍ عن خلفه، ففرح نواف الحمصي، وبادرت يده وقدماه وأنفه إلى تهنتته مؤكدين له سيصبح الوزير الجديد للمالية إذا كان البحث يطمح فقط إلى العثور على الرجل الكفء، وسألته قدمه اليميني عن أول ما سيفعله، فقال لها من دون تفكير: «سأركب في سيارة الوزير، وأجلس على كرسي الوزير، وأقبض راتب الوزير، وأحصل على الهدايا السرية اللاتقة بالوزير».

وسأله أنفه عما سيقوله في أول خطبة له، فقال نواف: «لدي الكثير، ولكني سأكتفي بانتقاد الضرائب الحالية، وأطالب بأن تخفض أو ترفع».

وسأل نواف الحمصي قدمه اليسرى: ما بك ساكنة؟ لم تسألني أي سؤال على غير عادتك.

قالت القدم اليسرى: «كل ما يشغلني الآن هو أن أحذيتك كلها عتيقة، فماذا ستفعل؟».

فقال نواف: سأذهب حافياً، ولن يتنبه أحد لأن الذين حولي سيكونون مشغولين بالحملقة إلى وجهي لمعرفة ما أريد وما لا أريد».

واستمع نواف مساءً إلى نشرة تلفزيونية للأخبار، جاء فيها أن ثمة مرسوماً قد صدر بتعيين وزير جديد للمالية، ولم يكن اسمه نواف الحمصي، فهللت الكتب المتناثرة حول نواف فرحة باضطرابه إلى البقاء معها ونشأ نقاش حاد بين كتاب البخلاء» للجاحظ وبين كتاب «الأيام» لطفة حسين، ولكن نواف الحمصي أنهى النقاش بصيحة نزقة تذكر الكتب بأنها وجدت لتقرأ لا لتقرأ.

فقال كتاب الأجنحة المتكسرة لجران خليل جبران بلهجة متحدية: من يعرف ما هي الفوارق بين القراءة والثروة؟». فثناءب نواف بملل بينما قال كتاب «الأغاني» للفيروزآبادي: «لو كنت ناراً لأحرق كل كتاب لا يسكت احتراماً لليل».

فقال له كتاب اللص والكلاب لنجيب محفوظ: «لا تظن أن كثرة عدد صفحاتك تخيف وترعب وتعطيك الحق في أن تهدد وتوعد».

وقال ديوان شعر مجهول العنوان والمؤلف: «أقترح دقيقة صمت حداداً على أرواح القتلى في زلزال كولومبيا».

فسارع نواف إلى الخروج من غرفته وغادر بيته، وذهب إلى مقر إحدى الجرائد، والتقى رئيس التحرير الذي استقبله بحفاوة تليق بكتب معروف، وبادر إلى تهنتته بحرارة على مقاله الذي أرسله إليه قبل أيام وقرأه بمتعة لما فيه من أفكار جديدة وجريئة، فقال نواف لرئيس التحرير محمر الوجه كل ما يهمني أن ينشر بسرعة حتى لا تفوته المناسبة التي كتب عنها.

قال رئيس التحرير: يشرف جريدتنا أن تحظى بنشره، ولكنه يحتاج إلى تعديل طفيف أمل ألا تعارضه».

قال نواف: «القلم في يدي، والمقال أمامي».

قال رئيس التحرير: عنوان المقال بديع جداً، ولكنه مثير وساخر لاذع، وجريدتنا كما تعرف رصينة تفضل العناوين الهادئة.

قال نواف العنوان ليس مشكلة، وسيعدل.

قال رئيس التحرير: ومقالك يتضمن نقداً قاسياً لجهات نحرص على صداقتها، وما يضرنا يضرك.

قال نواف: سأحذف النقد».

قال رئيس التحرير: ولكنها جهات ذات جهود يليق بها التنويه والإطراء، ولا يتجاهلها من كان مثلك ذا ضمير حر».

قال نواف: «سأمدحها بدلاً من نقدها».

قال رئيس التحرير: ومقالك طويل يتألف من أكثر من ألفي كلمة، ونفضل أن يختصر إلى أربعمئة كلمة أو أقل، فأنت تعرف أن قراء هذا العصر يضرجون من المطولات.

فكر نواف لحظات ثم سأل رئيس التحرير: «لو غيرت مقالي حسب ملاحظاتك، فماذا سيبقى منه؟».

قال رئيس التحرير توتاً: سيبقى اسمك بينط أسود كبير والمكافأة التي ستدفع لك بعد النشر.

فسكت نواف وانكب على تصحيح مقاله تصحيحاً يؤهله للنشر في الجريدة الذائعة الصيت، ولما أنجزه سلمه إلى رئيس التحرير، وسارع إلى مغادرة مقر الجريدة، وذهب إلى حفلة خطابية لا مفر له منها، وجلس بين أصدقاء قدامى يتصنع الإنصات لما يقوله الخطباء، فلكره صديقه أحمد الجالس عن شماله، وقال له بصوت أمر:

صفق يا نواف صفق.

لم أسمع من الخطباء ما يدعو إلى التصفيق».

«لا تناقش وصفق».

سأصفق فقط حين أريد أن أصفق».

ستصفق لأن الأوامر تقضي بالتصفيق».

فصفق نواف بحماسة، ولكن صديقه درويش الجالس عن يمينه، وأمره بأن يصفق، وظل نواف يصفق على الرغم من أن يديه تعبنا وتورمتا وانتفختا، فلكره ثانية صديقه أحمد الجالس عن شماله،

وسأله مستغرباً: «لمن تصفق؟».

«للسادة الخطباء».

لا يوجد الآن أي خطيب وراء الميكروفون».

«لعلي أصفق إعجاباً بالصنع المتقن للميكروفون».

«الميكروفون صناعة أجنبية مستوردة من بلد أجنبي».

والتصفيق صناعة محلية تقوي اليدين والذراعين.

انتهت الحفلة ولم يبق في القاعة سوانا».

ولكنك لا تزال تصفق».

أنا أصفق لأن رجلاً كان يجلس بجوارني لكزني وأمرني أن أصفق طالباً إلي أن أمرك بأن تصفق».

فلكر نواف ثانية صديقه درويش الجالس عن يمينه، وسأله بدهشة وهو يصفق: «لماذا تصفق؟».

فلكر درويش زوجته آمنة التي كانت جالسة بجواره، وسألها باستنكار وهو يصفق: «لماذا تصفقين؟».

فربت آمنة بطنها برفق وسألت جنيها ضاحكة: «لماذا تصفق؟». ولما عاد نواف إلى غرفته بعد منتصف الليل وجد كتبه صامتة نائمة، فصمت مثلها ونام ورأى في أثناء نومه أنه يسبح في الفضاء، ويركل الكرة الأرضية، فتفتتت غباراً ولحماً

ممزقاً.

